

KLIIMAMINISTEERIUM

Ülle Madise
Õiguskantsleri Kantselei

Teie 09.10.2025 nr 7-4/251945/2507317

Meie 27.11.2025 nr 21-1/25/4441-2

Elektrivõrgu alakasutustasu nõudmisest
elektrienergia mikro- ja väiketootjatelt

Austatud Ülle Madise

Täname Teid kirja eest, kus juhtisite meie tähelepanu võrgu alakasutustasu praktikas rakendamisel tekkinud kitsaskohtadele. Oma pöördumises tõite välja, et võrguetteõtja teavitus jõudis tootjateni liiga hilja ning tootjad ei jõudnud teha ettevalmistusi tasu rakendumise vältimiseks.

Oleme probleemist teadlikud ning ette valmistanud elektrituruseaduse muutmise eelnõu¹, mille üheks elemendiks on tagasiulatuvalt, alates 2023. aasta 17. märtsist elektrituruseadusesse tootmissuunalise võimsuse mittekasutamise tasu vabastus kuni 15 kW netovõimsusega tootmiseadmetele. Eelnõu jõustub eeldatavasti 2026. aasta esimesel poolaastal.

Täpsemalt kavandatakse elektrituruseaduse sõnastust muuta selliselt, et alla 15 kW (kaasa arvatud) tootmissuunalise võimsuse liitumis- ja võrgulepingu omanikele rakendub kavandatav leevendus tagasiulatuvalt alates tootmissuunalise võimsuse mittekasutamise tasu esmakordsest rakendamisest alates 2023. aasta 17. märtsist. Muudatus on tingitud sellest, et taastuenergia mikrotootjate (s.o alla 15 kW tootmissuunalise võimsusega tootmiseadmete), kes on enamasti kas kodumajapidamised või väikeettevõtted, koormamine samade nõuetega nagu suurtootjaid, oleks ebaproportsionaalne. Elektrituruseaduses on tehtud väiketootjate eripärast lähtudes neile mitmeid lihtsustusi eesmärgiga motiveerida kodumajapidamisi ja väiketalusid investeerima taastuenergiaprojektidesse. Paljudel sellistel tootjatel puudub praktikas võimalus ja võimekus oma tootmist juhtida, sest päikeseenergia toodang sõltub väga palju ilmast ning liitumispunktis tootmissuunalise võimsuse kasutus samaaegsest tarbimisest, siis regulaarselt 95% ulatuses oma tootmissuunalise võimsuse kasutamise nõude kehtestamine alla 15 kW (kaasa arvatud) liitumis- ja võrgulepingu omanikele on ebamõistlik. Tagasiulatuv rakendamine on vajalik õigusliku järjepidevuse jaoks, et seadusemuudatusega ei loodaks uusi ebavõrdsusi ja välditaks varasema regulatsiooni ebaproportsionaalsust. Nii vabastatakse väikesed tootjad, kes ei saanud piisavalt kiiresti oma tegevust kohandada pärast tasu kehtestamist, nn. alakasutustasu maksmise nõudest tagasiulatuvalt.

---

¹ Elektrituruseaduse ja teiste seaduste muutmise eelnõu (toimik 25-0176):
<https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/bfbfafd7-1c6a-46ef-86cc-d0b24c51340b>

Võrguettevõtja teavitus rakenduva tasu, selle mõjude ning kliendi tegevusvõimaluste ja - protsesside osas jõudis klientidele 2025. aasta keskel. Kuigi vastav säte jõustus juba 2023. aasta kevadel, ei saa võrguettevõtja eeldada et kõik võrguga ühendatud tootjad on seaduse muudatusega kursis. Taolised teavitused peavad olema korraldatud piisavalt varakult, et kliendid jõuaksid mõistliku aja jooksul reageerida ning vajadusel oma seadmetes või võrguühenduses muudatusi teha. Oleme Elektrileviga selle osas ka eraldi suhelnud, et tulevikus selliseid olukordi välistada.

Mis puudutab Teie Riigikogu majanduskomisjonile 26.02.2025 saadetud kirja nr. 6-1/250142/2501369, milles olete palunud kaaluda, kas võrguettevõtjate ja elektritootjate vahelisi lepingutingimusi peaks sedavõrd detailselt reguleerima, siis nõustume, et on kasulik normi täpsustada selliselt, et see ei kohalduks tootmissuunalise liitumise lepingutingimustele (s.o elektrituruseaduse § 87¹). Nagu olete märgukirjas välja toonud, siis mida detailsemad reeglid kehtestatakse, seda enam nende rakendamisel probleeme tekib ning pigem tuleks kaaluda eesmärgiliste nõuete sätestamist, mis jätaaks piisava paindlikkuse lepingu tingimustes kokku leppida. Kehtiva regulatsiooni täpsustamiseks oleme teinud muudatusettepanekuid käesolevas kirjas eelnevalt mainitud elektrituruseaduse muutmise eelnõus² (nt. § 87¹ lõike 6² täiendamine mitteamendava loeteluga, milliseid põhjuseid loetakse tootjast sõltumatuteks, suurendades seeläbi õigusselgust).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Sutt

energeetika- ja keskkonnaminister

Thérèse Liis Kilk, 625 6493

liis.kilk@kliimaministeerium.ee

---

² Elektrituruseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu
<https://eelroud.valitsus.ee/main/mount/docList/e07e59f6-f8d8-472b-8e77-e1996a2e8eed>